



GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
SORU HAZIRLAMA KILAVUZU

HAZIRLAYAN

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME KURULU

EYLÜL 2025

Bu rehber, Formatif (Biçimlendirici) ve Summatif (Karar verdirici) sınavlar için oluşturulacak, çoktan seçmeli, çoklu seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirmeli, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tiplerine ilişkin soruların hazırlanmasında dikkat edilecek hususlara ilişkin kuralları kapsar. Bu kurallar göz önünde bulundurularak, etkili ve doğru bir sınav hazırlanması sağlanır. Aşağıda bu kurallara dayalı olarak çoktan seçmeli, çoklu seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirmeli, kısa cevaplı ve açık uçlu soru tipleri oluşturulurken dikkate almanız gereken bazı önemli adımlar verilmiştir.

Ölçme Araçlarında Bulunması Gereken Özellikler

1. **Güvenirlilik:** Ölçmek istenilen özelliği her zaman aynı şekilde ölçebilmeli, kararlı ve tutarlı olmalıdır.
2. **Geçerlik:** İyi bir ölçme aracı veya ölçme yöntemi ölçmeyi amaçladığımız özelliği ölçebilecek, bizim amacımıza hizmet edebilecek bir özellik taşımalıdır.
3. **Kullanışlılık:** Kolay uygulanır, kolay puanlanır, zaman ve ekonomik bakımdan uygun olmalıdır.

SINAVLARDA KULLANDIĞIMIZ SORU TİPLERİ

- Açık uçlu sorular
- Kısa cevaplı sorular
- Boşluk doldurma soruları
- Eşleştirme soruları
- Çoklu seçmeli sorular
- Çoktan seçmeli sorular

AÇIK UÇLU SORULAR:

Tek bir cevabı olmayan, yoruma dayalı ve kişinin konu hakkındaki bilgisini ölçmek amacıyla sorulan klasik soru tipidir. Bu soru tipinde öğrenci yanıtını kendisi yapılandırmakta, yanıtının gerekçelerini açıklama fırsatı bulmakta ve düşüncelerini özgür olarak ifade edebilmektedir. Açık uçlu soruların cevapları kimi zaman tek bir kelime olurken kimi zaman da birkaç cümle ya da paragraftan oluşabilir. Eğiticinin her soruyu klasik sınav tarzında okuyup puanlamasını gerektirir. Fakat kurul sınavlarında her öğretim üyesinin ayrı soru sayısı olmakla birlikte her anabilim dalının ayrı soru sayısı ve puanı olduğundan dolayı çok tercih edilmemelidir. **Sadece staj ve mazeret sınavlarında kullanılabilir.**

KISA CEVAPLI SORULAR- BOŞLUK DOLDURMA SORULARI:

Yanıtı; ifade, sembol, sayı, bir veya birkaç sözcükten oluşan soru tipidir. Genelde tanımlar, ilkeler, sınıflamalar vb. hakkında sorular sorulabilir. Cevabın niteliğine, uzunluğuna ve biçimine ilişkin sınırlamalar konur (iki neden belirtin, iki benzerlik yazın, verilen boşluğa yazın.. gibi). Kısa cevaplı sorular, soru formunda verilebileceği gibi boşluk doldurma ya da tamamlanmamış cümleler halinde de verilebilir.

Örneğin, Aşağıdaki iki soru tipi yapısal olarak çok farklı olsa da öğrenciden beklenen cevapların bir, iki kelimelik olması açısından benzerdir.

Soru: A. thyroidea superior’nın dalıdır. (kısa cevaplı-boşluk doldurma soru tipi)

Soru: A. thyroidea superior hangi arterin dalıdır? (A, B, C, D, E gibi seçenekler verilirse çoktan seçmeli soru tipi)

Her iki sorunun cevabı da aynıdır.

Bu soru tipinde hazırlanacak sorular için dikkat edilmesi gereken hususlar;

- 1) Boş bırakılan kelime öğrenme için önemli olmalıdır.
- 2) Soru kökü verilecek cevabı açık olarak tanımlamalı ve tek bir cümleden oluşmalıdır.
- 3) Soru kökünde sorulan boşluk/lar için **en fazla 2 (iki) kelime, bir kelime takımı, bir rakam veya sembol** istenmelidir. Sorularda boşluklar eşit uzunlukta olmalıdır. Çok sayıda **boşluk bırakılmamalıdır**.

Soru: İstatistik, verilerin,, ve kullanılan teknikleri inceleyen bilim dalıdır.’

(Yanlış kullanım) (Boşluk sayısı azaltılabilir ya da açık uçlu-kısa cevaplı soru olarak sorulabilir)

- 4) Her sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır.

Soru: Atatürk’de doğdu’ (Yer mi zaman mı soruluyor?) (Yanlış kullanım)

- 5) Boşluk soru cümlesinin **ilk ya da son kelimesi olmamalıdır**. Ancak **İngilizce sorularda** boşluk cümle başında ya da sonunda **olabilir**.
- 6) Bu tür sorularda öğrencilerin yazma ihtimali olan tüm olası doğru cevaplar soruyu hazırlayan eğitici tarafından sistemdeki cevap anahtarına yazılır. Sistem direkt eşleşenleri doğru cevap olarak kabul eder. Eğitici, eşleşmeyen tüm cevapları kontrol ederek doğruluğuna karar verir. Sistem büyük küçük harfe, boşluğa duyarlıdır. Ayrıca eğitici yanıtları kontrol ederek öğrencilerin cevap yazımı sırasındaki harf yazım hatalarını değerlendirmeli ve uygun gördüğü yanıtları cevap anahtarına eklemelidir.

Bu tip sorularda özellikle madde 3’te belirtilen duruma uymayan sorular Ölçme ve Değerlendirme Kurulu tarafından incelenir. Kurul gerekli gördüğü takdirde soruyu iptal etme yetkisine sahiptir.

Ayrıca madde 6 için Ölçme ve Değerlendirme Kurulu ilgili soruyu, cevap anahtarını inceleme ve gerekli gördüğü takdirde soruyu iptal etme veya cevap anahtarını güncelleme yetkisine sahiptir.

EŞLEŞTİRME SORULARI:

İki veya daha fazla maddeyi eşleştirmek amacıyla kullanılan soru tipidir.

Bu soru tipinde hazırlanacak sorular için dikkat edilmesi gereken hususlar:

- 1) Soru kökünde eşleştirilmesi istenen ifadelerin kategorileri açık olarak belirtilmelidir.
- 2) Eşleştirme takımları aynı konuda olmalıdır. (Örn: Öncüller-sebzeler, cevaplar-olası renklerden oluşmalıdır.)
- 3) İlk sütunda öncüller, ikinci sütunda cevaplar yer alır.
- 4) Cevaplar öncüllerden en az bir tane fazla olmalıdır.

Soru: Aşağıdaki **şehirleri bulundukları bölgeler** ile eşleştiriniz. Bu soruda şehirler öncül, bölgeler cevaptır.

Öncüller	Cevaplar
İzmir	Marmara Bölgesi
Ankara	Ege Bölgesi
İstanbul	Doğu Anadolu Bölgesi
Sinop	İç Anadolu Bölgesi
Antalya	Karadeniz Bölgesi
	Akdeniz Bölgesi
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi

- 5) Öncüller ve cevapların kendi içerisinde bir bütünlüğü olmalıdır. Örneğin, şehirler arasına bir ilçe adı yazılmamalıdır ya da bölgeler arasına Türkiye’de bulunmayan bir bölge adı yazılmamalıdır vb.
- 6) Kısmi puanlama yapılabilmesi avantajı vardır.

Bu tip sorularda Ölçme ve Değerlendirme Kurulu tarafından inceleme ve gerekli gördüğü takdirde soruyu iptal etme veya kısmi puanlama yapma yetkisine sahiptir.

ÇOKLU SEÇMELİ SORULAR:

Birden çok seçeneğin seçilebildiği çoktan seçmeli soru tipidir. Seçeneklere ağırlık verilebilir, seçimi yapılan seçeneklerin doğruluğu ve ağırlığı nispetinde öğrenciye başarı puanı verilmesi sağlanabilir. Öğrencinin, sunulan seçenekler arasından en az ve en çok kaç seçenek seçmesi gerektiği önceden belirlenebilir.

Soru: Aşağıdaki lokal anesteziyelerden ester yapılı olanları işaretleyiniz.

- () Prokain
- () Lidokain
- () Prilokain
- () Tetrakain
- () Benzokain
- () Dibukain
- () Etidokain

Bu soru tipinde hazırlanacak sorular için dikkat edilmesi gereken hususlar;

- 1) Soru kökünde öğrenciden kaç doğru cevabı seçmesi istendiği belirtilmelidir.
- 2) Bu soru tipinde yanlışlar doğrulardan eşit ya da fazla olmalıdır.
- 3) Kısmi puanlama yapılabilmesi avantajı vardır.

Bu tip sorularda Ölçme ve Değerlendirme Kurulu tarafından inceleme ve gerekli gördüğü takdirde soruyu iptal etme veya kısmi puanlama yapma yetkisine sahiptir.

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR:

Bilgi/Beceri/Yeterliği ölçen bir sorunun cevabını, verilen seçenekler arasından seçme gerektiren soru tipidir. Doğru cevabın soruyu hazırlayan/lar tarafından seçenekler arasında verilerek cevaplayıcılardan doğru cevabın bulunmasının istendiği soru tipidir. Çoktan seçmeli bir sorunun bölümlerine ilişkin bilgi vermek adına aşağıda örnek çoktan seçmeli bir soru görülmektedir.



Bu soru tipinde hazırlanacak sorular için dikkat edilmesi gereken hususlar;

1. Çoktan seçmeli bir sorunun kökü açık, anlaşılır ve olabildiğince kısa olmalıdır.
2. Soru ile öğrenme hedefi uyumlu olmalıdır.
3. Soru ile yoklanan, önemli bir bilgi olmalıdır.
4. Her bir sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır.
5. Çoktan seçmeli testte yer alan tüm sorular belirli bir düzende verilmelidir. Soruların birbirleri arasında ve soru kökü ile seçenekler arasında bir boşluk bırakılmalıdır.
6. Soru kökü ve seçenekler, konu, anlatım ve dilbilgisi açısından birbirleri ile uyumlu olmalıdır. Özellikle doğru yanıt, bu açılardan diğerlerinden ayırt edilmemelidir.
7. Soruların hem kökü hem de seçeneklerindeki ifadeler belirli bir kaynaktan aynen alınmamalıdır. Aksi takdirde, kaynaktan olduğu gibi alınarak oluşturulan sorular ezber bilgisiyi ölçecektir.
8. Çoktan seçmeli testte yer alan her bir sorunun cevaplandırılması birbirinden bağımsız olmalıdır. Aksi takdirde, test sorularının puanlandırılmasında zorluk yaşanacaktır.

9. Çoktan seçmeli testteki herhangi bir sorunun cevabı diğer bir sorunun kökünde ya da seçeneklerinde yer almamalı, ipucu verilmemelidir.
10. Çoktan seçmeli testteki her bir doğru seçenek sayısı (A'ların, B'lerin ... sayısı) aynı olmamalıdır. Ancak toplamdaki oranları birbirine yakın olmalıdır. Örneğin, 20 soruluk bir testin doğru cevaplarında 4 tane A, 4 tane B, 4 tane C, 4 tane D ve 4 tane E şeklinde bir düzen olmamalıdır. Bunun yerine 4 tane A, 3 tane B, 5 tane C, 5 tane D ve 3 tane E gibi birbirine yakın oranlarda oluşturulabilir.
11. Çoktan seçmeli testlerde yer alan soruların güçlük düzeyleri birbirinden farklıysa kolaydan zora doğru sıralanmalıdır. Bu durum cevaplayıcıların sınava olan motivasyonlarının artmasına yardımcı olacaktır.
12. Soru kökü ve/veya seçeneklerde vurgu yapılması istenen ifadeler hem altı çizili hem de kalın yazılmalıdır.

... **en önemlisi** hangisidir?

... **en öncelikli** hangisidir?

... **ilk sırada** yer alır?

... **en etkin** hangisidir?

... **en olası** hangisidir?

13. Çoktan seçmeli test sorularının soru kökünde olabildiğince **olumsuz ifade kullanılmamasına özen gösterilmelidir**. Kullanılmış ise olumsuz ifade **dikkat çekici** şekilde **hem altı çizili hem de kalın** olmak şartıyla daha belirgin bir şekilde yazılmalıdır.

Örnek:

Aşağıdakilerden hangisi ... **değildir** / **yanlıştır** / **söylenemez**?

14. Soru kökünü “Aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır** / **değildir**?” biçiminde olumsuz yargı içerecek şekilde ifade etmek yerine öncüllü soru türü (Bkz Madde 26) kullanılabilir. Böylece hem daha üst düzey bilişsel beceriler ölçülebilecek hem de çeldirici bulma problemi ortadan kalkacaktır.
15. Olabildiğince kısaltma kullanılmamalı ve uluslararası olmayan kısaltmaların açılımı verilmelidir.
16. Şekil ya da grafiğin kullanıldığı sorularda, istenen açık bir şekilde belirtilmelidir. Şekil üzerinde gerekli vurgular yapılmalıdır (Boşluğun numara verilerek belirtilmesi gibi).
17. Çoktan seçmeli test sorularının seçeneklerinde “çoğunlukla, bazen, nadiren” gibi kesinlik belirtmeyen ifadeler **dikkatli** kullanılmalıdır.
18. Mümkünse “Yukarıdakilerin hepsi/ Yukarıdakilerin hiçbirisi” seçenekleri tercih **edilmemelidir**, tercih edildiğinde ise dikkatli kullanılmalıdır. Kesin doğru gerektiren sorularda ise bu seçenekler **asla kullanılmamalıdır**.
19. Bir soruda yer alan tüm seçeneklerin ifade edilme yönünden benzer ve birbirleriyle uyumlu olmasına özen gösterilmelidir. Tüm seçeneklerdeki ifadelerin geniş zaman kipiyle yazılması gibi.
20. Bir soruda yer alan seçeneklerin uzunluklarının birbirine yakın olmasına özen gösterilmelidir. Bir seçeneğin diğer seçeneklerden çok daha uzun veya kısa olmasına dikkat edilmelidir.
21. Test sorularının çeldiricileri sadece bilmeyeni ve yanlış bileni yanıltmalıdır. İfade bozukluğu, gramer hatası vb. yapılarak bileni yanıltacak test soruları kesinlikle **oluşturulmamalıdır**.
22. Çoktan seçmeli test sorularının seçenekleri belli bir düzene göre yerleştirilmelidir. Seçenekleri kelimelerden oluşan sorular için alfabetik sıraya göre, seçenekleri

sayılardan oluşan sorular için ise büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru bir sıralama yapılmalıdır.

23. Birbirinin zıddı seçeneklerin **kullanılmamasına** özen gösterilmelidir. Kullanılacak ise aşağıdaki örnek sorudaki gibi iki çift (A ve B seçenekleri ile C ve D seçenekleri) şeklinde olmalıdır.

- Soru kökü, özellikle de seçeneklerde;
- Genellikle ,
- Yaygın olarak,
- Sıklıkla, nadiren,
- Ara sıra,
- Her zaman,
- Hiçbir zaman gibi belirsiz ifadeler **kullanılmamalıdır.**

Örnek:

Akne vulgarisin patogeneğinde hangi hormonal değişiklik rol oynar?

- A) Androjenin artması
- B) Androjenin azalması
- C) İnsülinin artması
- D) İnsülinin azalması
- E) Östrojenin artması

24. Seçeneklerin hepsinde tekrar eden kavramsal ifade ya da birimlerin soru kökünde yazılmasına dikkat edilmelidir. Özellikle “birim”lerin yer aldığı seçeneklerde bu ifadenin soru kökünde verilmesi seçeneklerdeki tekrarın önüne geçecektir.

Örneğin aşağıdaki soruda seçeneklerde tekrar bulunmaktadır:

... kaçtır?

- A) 48 mm Hg
- B) 54 mm Hg
- C) 62 mm Hg
- D) 74 mm Hg
- E) 81 mm Hg

Bunun yerine aşağıdaki gibi yazılması daha uygun olacaktır:

... kaç mm Hg’dir ?

- A) 48
- B) 54
- C) 62
- D) 74
- E) 81

25. Öncüllü ifadelerden oluşan sorularda seçenekler oluşturulurken “Sadece” ifadesinin kullanımına dikkat edilmelidir. Tek bir öncülün yer aldığı seçeneklerde “Sadece” ifadesi kullanılabilir, ancak iki ve daha fazla öncülün yer aldığı seçeneklerde kullanılmamalıdır. Bu tür sorularda öncül sayısı artırılarak (üçten fazla öncül kullanılabilir) hem şans başarısı düşürülebilir hem de daha üst düzey beceriler ölçülebilir.

Örnek (2018 TUS 1.Dönem KTBT):

- I. Darlık olan böbrekte anjiyotensin II düzeyinin artması
- II. Darlık olan böbrekte renin düzeyinin baskılanması
- III. Karşı sağlam böbrekte renin-anjiyoyensin-aldosteron sisteminin uyarılması
- IV. Karşı sağlam böbrekte natriürezin uyarılması

Tek taraflı kritik renal arter stenozunda yukarıdaki patofizyolojik yanıtlardan hangileri ortaya çıkar?

- A) Sadece IV
- B) I ve IV *
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) II, III ve IV

26. Çoktan seçmeli test sorularının soru kökünde olabildiğince **.... görülmez** gibi **kesinlik belirten olumsuz ifade kullanılmamasına** özen gösterilmelidir.

27. Soru cümlesinde olumsuz ifadeleri başka olumsuz ifadelerle ardışık olarak kullanmaktan, yani çifte olumsuzluğu sorgulamaktan kaçınılmalıdır.

Soru: ‘Aşağıdakilerden hangisi yan etkilerinde mide asidinin artması **bulunmayan** ajan **değildir?**’ yerine

Soru: ‘Aşağıdakilerden hangisi yan etkilerinde mide asidinin artması bulunan ajan **değildir?**’ şeklinde sorulmalıdır.

28. Soru cümlesinde “düşünülmalıdır, edilmelidir, yapılmalıdır” gibi edilgen soru kalıpları tercih edilmelidir. Soru cümlesinde “**sizce, düşünürsünüz, sizin tercihiniz**” gibi ifadeler **kullanılmamalıdır**.

Soru: ‘Sizce bu hasta için aşağıdaki hangi ilaç kullanılmalıdır?’ yerine

Soru: ‘Bu hasta için **en uygun** ilaç aşağıdakilerden hangisidir?’ şeklinde sorulmalıdır.

29. Soru cümlesinde “aşağıdakilerden” kelimesinin kullanılmasına özen gösterilmelidir. Soru cümlesi “devrik” ve “ters” olmamalıdır.

Soru: ‘Yüksek çürük riskine sahip bir hastada görülmeyen durum hangisidir?’ yerine

Soru: ‘Aşağıdaki bulgulardan hangisinin yüksek çürük riskine sahip bir hastada görülme olasılığı **en azdır?**’ şeklinde sorulmalıdır.

Bu tip sorularda Ölçme ve Değerlendirme Kurulu tarafından inceleme ve gerekli gördüğü takdirde soruyu iptal etme yetkisine sahiptir.